

† PROF. DR FRANZ DÖLGER

(4.10.1891 — 5.11.1968)

Ἔπὸ Α. Η.

Εἰς τὴν ἐτήσιαν γενικὴν Συνέλευσιν 1966 τῆς Ἑταιρείας τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, ἡ ἀπονομὴ τοῦ Χρυσοῦ Μεταλλίου - Jireček διὰ ὑπερέχουσας ἐπιστημονικὰς ὑπηρεσίας, — ἡ ὑπάτη τιμὴ ἡ ἀπονεμομένη ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῆς ΝΑ Ε. — πρὸς τοὺς Καθηγητὰς Dr Franz Babinger καὶ Dr Franz Dölger, ἀπετέλεσε τὴν ἀποκορύφωσιν αὐτῆς. Ἦδη εἰς τὰς 23.6.1967 ὁ μέγας Ἐπιστήμων Franz Babinger ἀφηράζετο ὑπὸ τοῦ θανάτου ἀπὸ τὴν γερμανικὴν Ἐπιστήμην. Τώρα καὶ ὁ Καθηγητὴς Dr Franz Dölger, ὁ περιώνυμος Βυζαντινολόγος, ἀπῆλθε τὴν 5.11.1968, μετὰ βαθείας λύπης πάντων ἐκείνων οἱ ὅποιοι τιμοῦν τὸ μέγα ἐπιστημονικὸν ἔργον καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ φορέως ὑπάτων διακρίσεων, ὡς τῆς Pour le Mérite καὶ τῆς τοῦ Grossen Bundesverdienstkreuzers des Verdienstordens τῆς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας Δημοκρατίας. Ἡ Ἑταιρεία τῆς ΝΑ Ε. θρηνεῖ τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς μακροχρονίου ἱκανωτάτου μέλους τοῦ ἐπιστημονικοῦ τῆς Συμβουλίου, ἑνὸς πιστοῦ φίλου καὶ ὑποστηρικτοῦ τῶν προσπαθειῶν τῆς.

Ὁ Καθηγητὴς Dr Maximilian Braun εἶπεν εἰσηγητικῶς εἰς τὴν Laudatio διὰ τὸν Καθηγητὴν Franz Dölger, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἀπονομῆς τοῦ Jireček - Μεταλλίου : «Μία γραμμὴ ἐξόχων ἀντιπροσώπων τῆς Βυζαντινολογίας ὡς ὁ Krumbacher καὶ Heisenberg μᾶς φέρει πρὸς τὸν ἐσπράζοντα τὸ ἰωβηλαῖον τοῦ Franz Dölger εἰς τὸν ὅποιον οἱ προμνημονευθέντες Ἐπιστήμονες εὖρον τὸν ἀξίον καὶ ὄχι ὑλιγώτερον περιώνυμον διάδοχόν των». Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ὀρθὴν ἐκλογὴν ἐκ τοῦ τεραστίου ἔργου του, διὰ νὰ παρουσιάσωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας ὁλόκληρον τὴν ἐπιστημονικὴν σπουδαιότητα τοῦ Dölger.

Τὸ Προεδρεῖον, τὸ ἐπιστημονικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Ἐπιμελητεία τῆς Ἑταιρείας τῆς ΝΑ Ε. ἐτίμων ἐπὶ τῇ 75ετηρίδι του τὸν μέγαν Σοφὸν τὴν 4.10.1966 οὕτως : «τὸν ἀξιότιμον Νέστορα τῆς Γερμανικῆς καὶ Διεθνούς Νοτιοανατολικοευρωπαϊκῆς Ἑρένης, τὸν μακροχρονίως ὑποστηρικτὴν τῶν πρὸς διεθνή συνεργασίαν τεινουσῶν προσπαθειῶν, ἰδιαιτέρως μὲ Νοτιοανατολικοευρωπαίους Ἐπιστήμονας καὶ τὸν ἄνθρωπον τοῦ πλήρους χαρακτήρος».

(Ὁ Franz Dölger ἐγεννήθη τὴν 4.10.1891 εἰς Klein - Wallstadt, Unter-

franken, ὡς υἱὸς ἐνὸς Ἰατροῦ. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν του εἰς Aschaffenburg, ἐστράφη πρὸς τὴν Σπουδὴν τῆς Κλασσικῆς Φιλολογίας καὶ Βυζαντινολογίας. Ἦδη τὸ 1924 ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον ἐπιστημονικῶν κύκλων ἐν ἔργον του βασικῆς σπουδαιότητος τὸ «Corpus der griechischen Urkunden des Mittelalters und der Neuzeit». Ἐξεδόθη ἀπὸ τὰς Ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου καὶ τῆς Βιέννης, καὶ ἠκολούθησαν τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ εἰς τὴν διαδρομὴν τῶν δεκαετηρίδων καὶ ἄλλοι τόμοι, οἱ ὁποῖοι προσδοποιητικῶς διηνοιζαν μίαν νέαν ἐποχὴν, εἰς τὴν Βυζαντινὴν ἐγγραφολογίαν (Urkundenlehre). Ἡ ἐπὶ ὑψηλείᾳ διατριβὴ του τοῦ 1926 «Beiträge zur Geschichte der byzantinischen Finanzverwaltung, besonders des 10. und 11. Jahrhunderts» διηύρυνεν οὐσιωδῶς τὰς γνώσεις μας περὶ τῆς διοικητικῆς Ἱστορίας τοῦ Βυζαντίου.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κάθηγητοῦ Dr Heisenberg, διδασκάλου τοῦ Dölger, ἐκλήθη οὗτος ὡς τακτικὸς Καθηγητὴς καὶ προϊστάμενος τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βυζαντινολογίας καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου τὸ 1931. Ἀπεδείχθη οὗτος ὡς ὁ ἀντάξιος διάδοχος τοῦ περιωνύμου προκατόχου του καὶ ἐνεδυνάμωσε περαιτέρω τὴν φήμην τοῦ Μονάχου ὡς κυρίου Κέντρου τῆς Βυζαντινιστικῆς. Τὸ ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Dölger ἰδρυθὲν τὸ 1928 περιοδικὸν «Byzantinische Zeitschrift», ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς ὡς εἰδικὸν ὄργανον. Τοῦτο περιλαμβάνει καθολικὴν βιβλιογραφίαν ἀπασῶν τῶν δημοσιεύσεων ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς Βυζαντινιστικῆς καὶ ἔχει προεξέχοντα Συνεργάτας εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου.

«Αἱ εἰσφοραὶ τοῦ λογίου τούτου ἀνδρός» οὕτως ἀνεγράφετο εἰς τὰς Ἀνακοινώσεις τῆς «Νοτιοανατολικοευρωπαϊκῆς Ἑταιρείας» 1962, ἐπὶ τῇ ἀπονομῇ εἰς αὐτὸν τοῦ «Pour le Mérite» καὶ ἀνεμετροῦντο οἱ πολυπληθεῖς σπουδαῖοι Ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ὡς μαθηταὶ τοῦ Dölger ἤδη μόνον, ἐπιστοποιοῦν τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπίδρασιν τῆς πανεπιστημιακῆς δραστηριότητός του : (Ὁ καθηγητὴς Dr Georg Stadtmüller, ὁ Καθηγητὴς Dr Hans Georg Beck, ὁ διάδοχος τοῦ Dölger εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου, καθὼς καὶ οἱ Ἕλληνες Καθηγηταὶ Γεώργιος Καψωμένος, Λῖνος Πολίτης, Κωνσταντῖνος Βόνης καὶ Α. Κάππος, ἀναφέροντες μόνον τὰ γνωστότατα ὀνόματα.

Πρὸς τὰς ἤδη μνημονευθείσας ὑψηλὰς διακρίσεις ὁ Dölger εἶχεν, ἀναγορευθῆ πολλὰκις ἐπίτιμος Διδάκτωρ. Ὑπῆρξε Ἰ. Πρόεδρος τῆς Γερμανικῆς Κοινοπραξίας πρὸς προαγωγὴν τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν. Μέλος τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Γραμματεὺς τῆς φιλοσοφικο-ἱστορικῆς τάξεως, περαιτέρω μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Βιέννης, Σόφιας καὶ Βουκουρεστίου, Ἐπίτιμον μέλος διαφόρων Ἑταιρειῶν λογίων.

«Εἰς ἓνα πραγματικῶς ἀνεπισκόπητον ἀριθμὸν μεγαλυτέρων καὶ μικροτέρων πραγματεῶν», οὕτως ἀνέφερε ὁ Καθηγητὴς Dr Maximilian Braun εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν ἤδη ὑπ' αὐτοῦ Laudatio ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀπονομῆς

εἰς τὴν Καθηγητὴν Dölger τοῦ Χρυσοῦ Jireček - Μεταλλίου ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, «ὁ Καθηγητὴς Dr Dölger ἐπραγματεύθη αὐθεντικῶς θέματα σχετικῶς μὲ τὴν Βυζαντινὴν Διοικητικὴν καὶ Δημοσιονομικὴν Ἱστορίαν καὶ πλέον τούτου μᾶς ἀναπαρέστησε τὰς ποικιλομόρφους σχέσεις μεταξὺ τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ Σλαβικοῦ κόσμου». Μόνον ἡ Συλλογὴ τῶν Πραγματειῶν του ἀπὸ τὰ περιοδικὰ περιλαμβάνει δύο τόμους.

Μὲ τὴν ἀξιότιμον μετριοφροσύνην του καὶ τὴν διαρκῆ ἀφοσίωσίν του διὰ τὸ Ὠραῖον καὶ τὸ Καλὸν εἰς τὸν Κόσμον τοῦτον, τιμῶμενος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, ὑπῆρξεν ὁ Franz Dölger τὸ ὑπόδειγμα ἑνὸς ἀκεραίου καὶ ἀγνοῦ Ἀνθρώπου. Πᾶσαι αἱ τιμαὶ καὶ διακρίσεις αἱ ὅποια τοῦ ἀπενεμήθησαν καταυγάζονται ἀπὸ τὸ ἦθος τῆς ἀκαμάτου ἐργασίας καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς φύσεώς του.

A.H. (Mitteilungen der Sudosteuroopa Gessellschaft Nr 3/4 1968,

Μετάφρασις Δ. Καλιτσουνάκη).